

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ПАРТИЗАНСЬКА СЛАВА»

Матвієнко М.Г.¹, канд. біол. наук, старший науковий співробітник
Таран Є.О.^{1,2}, студент
Гандзюра В.П.^{1,2}, докт. біол. наук, професор

¹ Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
² ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Регіональний ландшафтний парк «Партизанська слава» знаходиться в Дарницькому районі міста Києва та є частиною екомережі столиці. Спочатку парк створювався лише як зона відпочинку та розваг. Але згодом він отримав природоохоронний статус через наявність цінних об'єктів та комплексів. Наразі територію парку використовує багато землекористувачів, інтереси яких не співпадають, у результаті чого загострюється проблема раціонального природокористування, для вирішення якої необхідне визначення різних видів діяльності та розподіл території парку згідно з функціональним призначенням.

Рішенням Київської міської ради від 17 лютого 1994 р. № 14 РЛП «Партизанська Слава» було оголошено на площі 115 га. Основний землекористувач КП УЗН Дарницького району Києва на території РЛП отримав державний акт на право постійного користування земельною ділянкою (серія ЯЯ № 385004) на площу 94,9875 га. Інші площі, що увійшли до складу РЛП, входять без вилучення в землекористувачів.

Парк носить статус РЛП, тому він є режимоутворюючим об'єктом. Згідно з Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.) РЛП є природоохоронними, науково-дослідними установами місцевого значення, які створюються для збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об'єктів, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення. Відповідно до ст. 23 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» головними завданнями РЛП є: збереження цінних природних та історико-культурних комплексів та об'єктів; створення умов для ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з дотриманням режиму охорони заповідних природних комплексів і об'єктів; сприяння екологічній освітньо-виховній роботі (Ст. 23 ЗУ Про природно-заповідний фонд України).

Необхідність надання частині території парку особливого природоохоронного статусу зумовлена наявністю цінних видів тварин і рослин. Зокрема, в парку зафіксовано 33 види, занесені до Червоної книги

України, 7 з яких належать до Європейського Червоного списку, а 2 види є ендеміками (Дмитрук, 2012). У зв'язку з цим необхідне виокремлення та створення обмеженого для відвідувачів режиму на тих ділянках парку, де мешкають види, які потребують охорони (рис. 1).

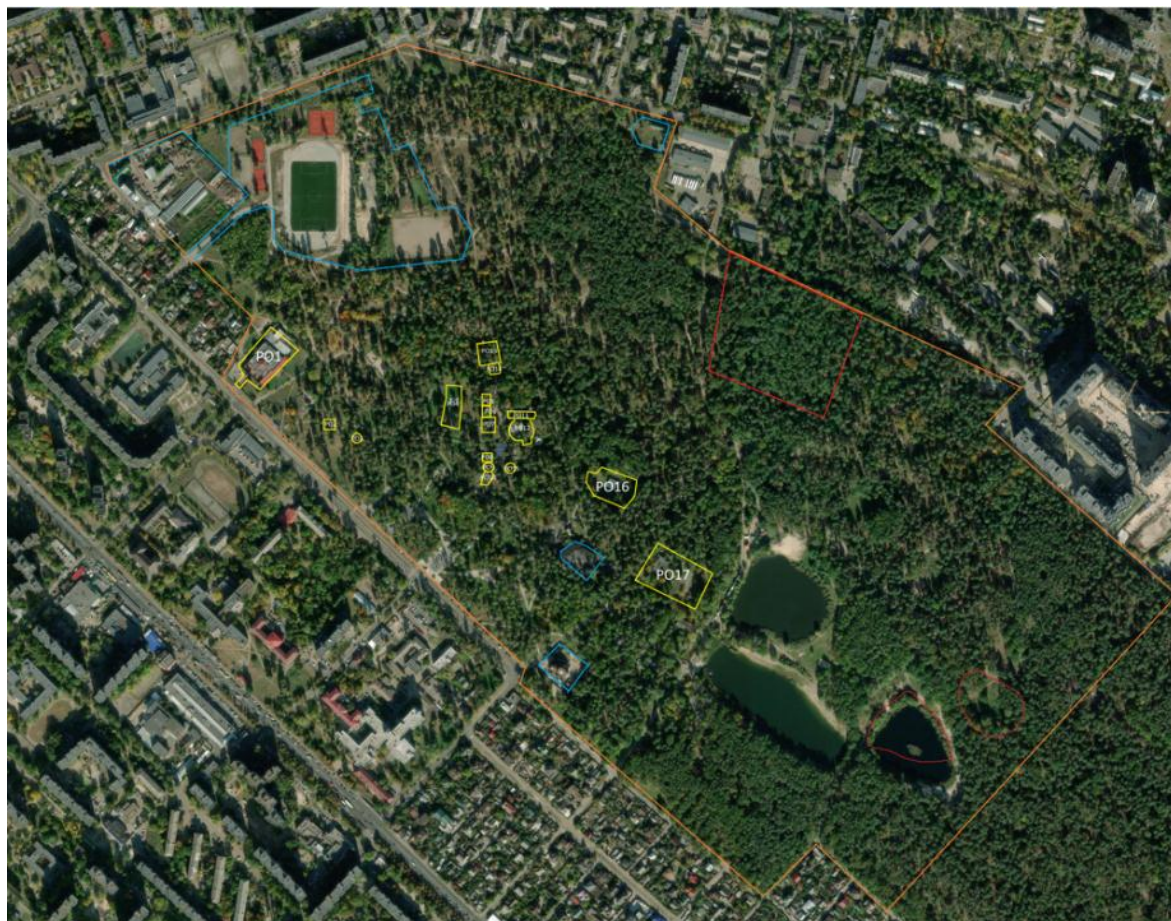

Рис. 1. Розподіл території парку на функціональні зони:
синій – господарська зона помаранчевий – зона регульованої рекреації;
жовтий – зона стаціонарної рекреації; червоний – заповідна зона.

Оскільки парк «Партизанська слава» є місцем відпочинку, він потребує раціонального планування території з урахуванням потреб відвідувачів. Так, при дослідженні території було виокремлено 63 рекреаційних об'єкти різної категорії: спортивні майданчики та поодинокі спортивні тренажери, дитячі майданчики, стаціонарні кафе, громадські вбиральні, атракціони тощо. Таким чином, переважну частину території парку становить зона рекреації.

При цьому необхідно розрізняти зону стаціонарної та регульованої рекреації. Зона стаціонарної рекреації включає готелі, кафе та інші заклади для обслуговування потреб відвідувачів. Ці об'єкти постійно знаходяться на території парку. Зона регульованої рекреації передбачає короткострокове перебування відвідувачів на території з метою відпочку

та оздоровлення. Варто зазначити, що до деяких рекреаційних об'єктів на території парку ведуть доріжки, покриті асфальтом або плиткою. Але переважна частина маршрутів представлена ґрунтовими стежками. Відсутність організованих маршрутів на території парку, з одного боку, становить проблему для зручного переміщення відвідувачів, а з іншого боку, є загрозою для ландшафтів, оскільки пошкоджується трав'яний покрив. Тому в зоні рекреації необхідна організація маршрутів для відвідувачів.

Також частину території парку займає господарська зона, яка не призначена для відпочинку відвідувачів.

Отже, для раціонального природокористування необхідний розподіл території парку окремі зони: господарську, заповідну, стаціонарної та регульованої рекреації (Мовчан, 2022) (рис. 1).

Таким чином, було запропоновано розподілити територію РЛП «Партизанська слава» на 4 функціональні зони: регульованої рекреації, стаціонарної рекреації, господарську та заповідну. Таким чином, виокремлення кількох функціональних зон дозволить здійснювати раціональне природокористування на території РЛП, забезпечуючи оптимальну організацію відпочинку для відвідувачів та водночас збереження ландшафтів, а також захист видів тварин і рослин, які потребують охорони.

Література

1. Ст. 23 ЗУ Про природно-заповідний фонд України від 16.06.1992 № 2456-ХІІ // https://kodeksy.com.ua/pro_prirodno-zapovidnij_fond_ukrayini/statja-23.htm
2. Дмитрук О.Ю., Денисова Д.О. Особливості організації екотуристичної діяльності в парку Партизанської слави міста Києва. Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів: Наук. зб. / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відп. ред.) та ін. К.: Екотур-інфо, 2012. – Вип. 1. – С. 3-11.
3. Мовчан М.М., Іваненко І.Б., Матвієнко М.Г., Таран Є.О., Гандзюра В.П. Проблеми благоустрою регіонального ландшафтного парку «Партизанська слава» та шляхи їх розв'язання // Екологічні науки. – 2022. – № 6.